

FİNANSAL MUHASEBE I

İŞLETME - MUHASEBE

DR. ERGÜN KAYA

DERSİN GENEL AMACI

Muhasebenin önemini, amacını, yararlarını, işlevlerini, muhasebe mesleğini, finansal işlemlerin kayıt ve raporlama süreçlerini uygulamalı örneklerle açıklamaktır.

Bölümün Amaçları:

- Finansal işlemler ile finansal olmayan işlemleri ayırt edebilmek,
- **İşletme işlevleri ile muhasebenin ilişkisini açıklayabilmek,**
- Varlık-kaynak dengesini, temel muhasebe eşitliğini açıklayabilmek,
- **Muhasebe mesleği ve muhasebenin gelişimini açıklayabilmek,**
- Muhasebeyi tanımlamak ve muhasebe işlevlerini açıklayabilmek,
- **Muhasebe ile ilgili tarafları ve ilgi nedenlerini açıklayabilmek.**

Ölçme-Değerleme:

- **Ara Sınav:** (klasik) %20
- **Dönem içi çalışmalar:** (ödevler, tartışma, derse devam, vb. etkinliklere katılım) %20
- **Dönem sonu sınavı:** (klasik) %60

İşletme - Muhasebe

➤ **İşletme, insan gereksinimlerini karşılamak amacıyla üretim faktörlerini bilinçli ve sistemli şekilde bir araya getirerek mal/ hizmet üretim ve dağıtım faaliyetlerini gerçekleştiren iktisadi birimdir.**

✓ **İmalat işletmeleri** - Mamul

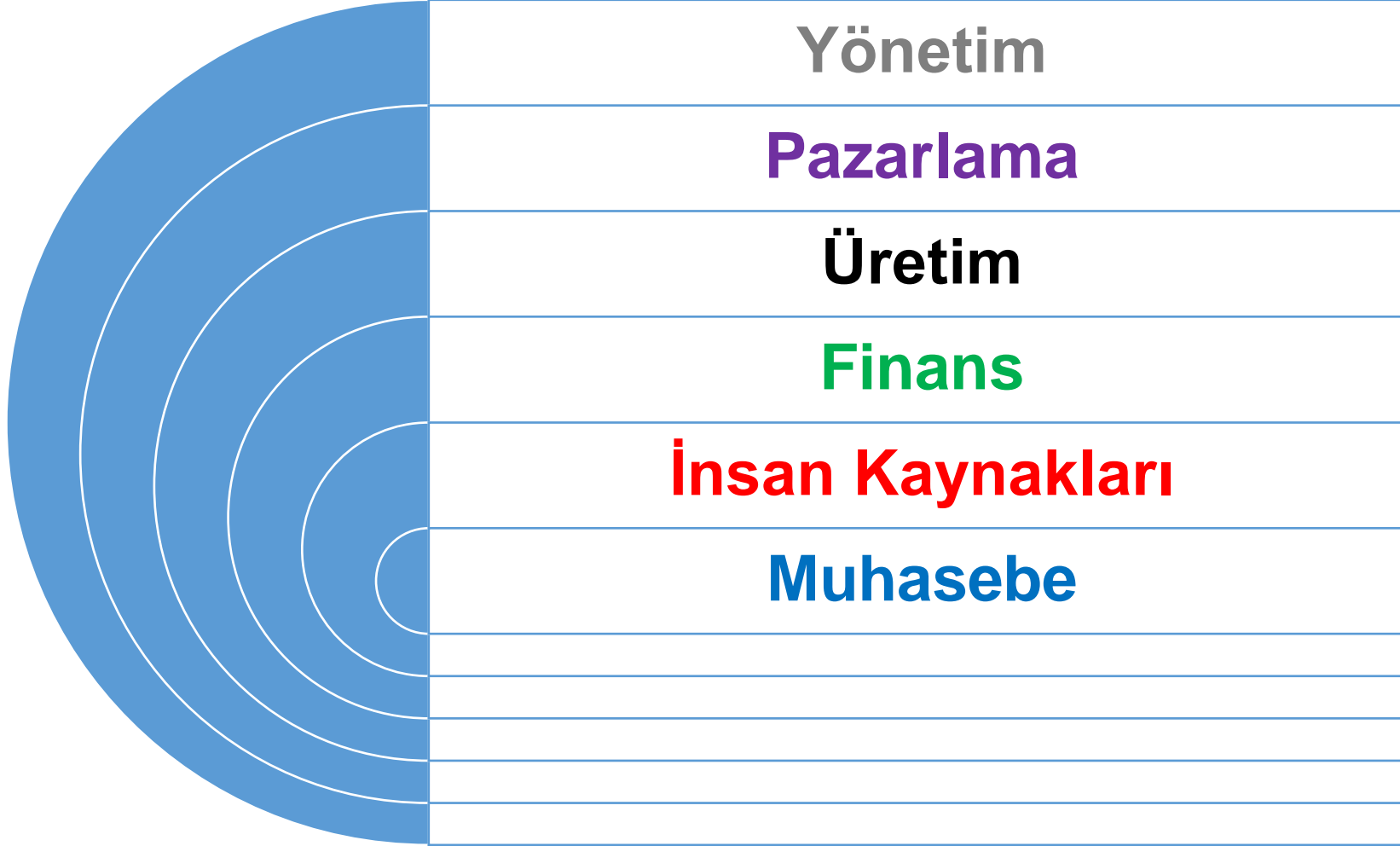
✓ **Hizmet işletmeleri** - Hizmet

✓ **Tarım işletmeleri** - Ürün

✓ **Ticaret işletmeleri** (MAL alım-satımı yapan işletmeler)

Üretim İşletmeleri

İşletme İşlevleri

Varlıklar

İşletmenin sahip olduğu ekonomik değerler

Kaynaklar

1- Öz Kaynaklar (ÖZ SERMAYE): İşletme sahibi veya ortakların işletme varlıkları üzerindeki hakları

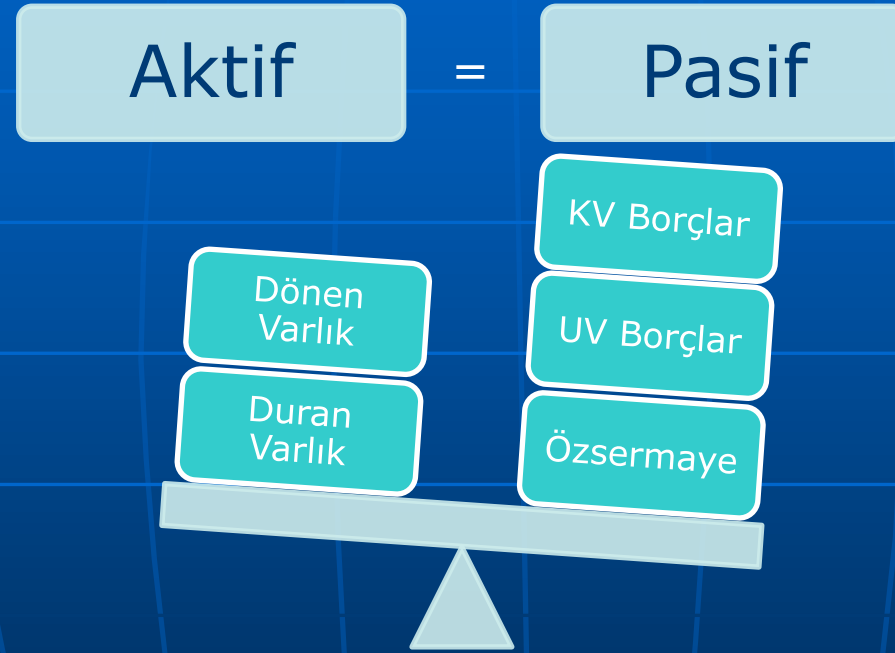

Kaynaklar

2- Yabancı Kaynaklar (BORÇLAR): İşletme sahipleri dışındakilerin (3.kişiler) varlıklar üzerindeki hakları

VARLIKLAR = SERMAYE + BORÇLAR

Finansal Olmayan İşlemler:

- ❖ İşletmenin varlık ve kaynak unsurlarını değiştirmeyen işlem ve olaylara finansal olmayan işlem denir. *Örn. Bankada işletme adına hesap açtırmak, personeli işe başlatmak ...*

Finansal İşlemler:

- ❖ İşletmenin varlık, borç ve sermaye unsurlarında artış ya da azalış şeklinde değişikliğe neden olan işlemlere finansal işlem denir. *Örn. Bankadaki hesaptan para çekmek, çalışanlara ücret ödemek ...*

- ❖ **Muhasebenin konusu finansal işlem ve olaylardır.**

MUHASEBE

İşletmenin varlık ve/veya kaynaklarını artış ya da azalış şeklinde değiştiren ve para ile ifade edilen işlemlere ait bilgileri;

kaydetmek,

sınıflandırmak,

özetlemek,

analiz etmek ve yorumlamak suretiyle ilgili taraflara raporlar şeklinde sunan bilgi sistemidir.

Muhasebede Kayıt Tutma: Bookkeeping

*Muhasebe işlevi: **Kaydetmek***

Mali işlemleri tarih, taraflar, konu, miktar ve tutar yönüyle belgelendirmek ve bu işlemlere ait bilgileri belirli kurallara göre muhasebe kayıt ortamına aktarmaktır.

*Muhasebe işlevi: **Sınıflandırmak***

Çok sayıda mali işleme ait verileri ve bilgiyi belirli sınıf veya gruplara göre düzenlemektir.

*Muhasebe işlevi: **Özetlemek***

Kayıt, sınıflama ve hesaplaması yapılmış çok sayıdaki finansal veriden çeşitli mali tablo ve raporları hazırlamaktır.

Muhasebe: Accounting

Muhasebe işlevi: Analiz ve Yorum

İşletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçlarına ait rapor ve tablo şeklinde özetlenen bilgilerin ne anlama geldiğinin ve faaliyetler ile sonuçlar arasındaki ilişkinin araştırılması ve açıklanmasıdır.

Muhasebe Denetimi: Auditing

Muhasebe denetimi bir muhasebe işlevi olmayıp,

İşletmelerin muhasebe sistemlerinde üretilen finansal bilgilerin amaca uygunluk, doğruluk ve düzenlemelerle uyum durumu bakımından araştırılması, incelenmesi ve sonuçların raporla açıklanmasıdır.

Muhasebe Etiği: Accounting Ethics

Muhasebe ile ilgili herkesi yakından ilgilendiren bir konu...

Muhasebe meslek mensuplarının aralarında ve toplum ile olan ilişkilerini düzenleyen, evrensel nitelik taşıyan, dünyanın neresinde olursa olsun aynı meslekte çalışanların uyması gereken davranış kuralları olarak iş dünyasındaki ilişkileri düzenleyen ilkeler ve kurallar bütünüdür.

Muhasebe bir kayıt tekniği olmaktan, **iş çözümlayici işlevi** öne çıkan kapsamlı ve karmaşık **bilgi sistemine** dönüşmüştür.

Muhasebe kayıt tekniğinin (çift taraflı kayıt) ilk örneği **1363** yılına kadar dayanır. **Risalei Felekiyye** (Kitab us Siyaqat): *Abdullah bin Mazanderani* (Ayasofya Kütüphanesi).

1494'te İtalyan matematikçi *Luca Paciolo'nın*: *Summa de Arithmetica, Geometrie, Proportioni et Proportionalite* adlı kitabının bir bölümünde, bu tekniği açıklamış olup, çağdaş muhasebenin başlangıcı buna dayandırılmaktadır!..

Muhasebe meslek örgütlenmesine ilişkin ilk örneklere İngiltere'de rastlanır. Chartered Accountant. ABD'de 20.yy başlarında düzenlenen (Certified Public Accountant) uygulamaları dünyada mesleğin yapılanmasında geniş etki alanı bulmuştur.

Uluslararası muhasebe düzenlemeleri **FASB** ve **IASB** gibi kuruluşlarla başlamış, **IFAC**'ın çalışmaları son dönemde muhasebe eğitimi üzerinde daha etkili olmuştur.

Küreselleşme ile ekonomik, ticari ilişkilerin içiçe girmesi, hızla yayılması, kurumsal düzenlemeler ve ülkelerin iç uygulamalarına ilişkin çalışmalar yanında **muhasebeyi standartlaştırma** çabaları son yılların önemli gelişmeleridir.

Türkiye’de ekonominin önemini vurgulamak, organizasyon, verimlilik, üretkenlik gibi konulara dikkat çekmek ve girişimciliği teşvik etmek amacıyla İktisat Kongresi 1923’te toplanmış, fakat kamu ekonomisindeki hantal yapı 1985’lere kadar devam etmiştir.

- ✓ *Ekonomik karar ve uygulamalarda ve muhasebede Cumhuriyet öncesinden 1926’ya Fransız; 1926 – 1960 Alman, 1960 sonrası Amerikan etkisi ağır basmıştır.*
- ✓ **1950 Vergi reformu,**
- ✓ 1964 İktisadi Devlet Teşekküllerini Yeniden Düzenleme Komisyonu çalışmaları,
- ✓ 1971 KİT Reformu Komisyonu,
- ✓ **1972 Tekdüzen Muhasebe Koordinasyon Devamlı İhtisas Komisyonu,**
- ✓ 1981 SPK ve 1987 KİT için Tekdüzen Genel Hesap Planı ve Açıklamaları,
- ✓ 1985 Katma Değer Vergisi kanunu
- ✓ **1989 SM, SMMM ve YMM kanunu** (3568 sayılı) ile **TÜRMOB**
- ✓ **1994 Muhasebe Sistemi** Uygulama Genel Tebliği – **Tekdüzen Hesap Planı**
- ✓ 2002 Türkiye **Muhasebe Standartları** Kurulu,
- ✓ 2005 Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- ✓ 2011 **Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu,**
- ✓ 2013 Türk Ticaret kanunu

MUHASEBE BİLGİ KULLANICILARI

- **YÖNETİCİLER**
- **İŞLETME SAHİPLERİ/ORTAKLAR**
- **YATIRIMCILAR/ İŞ ORTAKLARI**
- **ÇALIŞANLAR/SENDİKALAR**
- **BORÇ VERENLER/BANKALAR**
- **DEVLET/ KAMU OTORİTESİ**
- **DİĞER**

Muhasebe Meslek Mensupları

- **SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR (SMMM) -
*MUHASEBECİ***
- **YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR (YMM) – *BAĞIMSIZ DENETÇİ***

ÖZET

İşletmenin sahip olduğu ekonomik değerler muhasebe bilgi sisteminde aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- a. Özkaynak**
- b. Yatırım**
- c. Borç**
- d. Varlık**
- e. Yabancı kaynak**

İşletme ve muhasebe ilişkisi incelendiğinde, muhasebe ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğru bir ifadedir?

- a. Finansal bir olaydır**
- b. İşletme işlevidir**
- c. Finansal olmayan işlemdir**
- d. Yönetim işlevidir**
- e. Veri yönetim sistemidir**

İşletmelerde muhasebe bilgi sisteminin kurulması, finansal danışmanlık, muhasebe kayıtlarını ve mali raporları hazırlama gibi görev ve yetkiler aşağıdakilerden hangisine aittir?

- a. Önmuhasebe uzmanı**
- b. Yeminli mali müşavir**
- c. Serbest muhasebeci mali müşavir**
- d. Mali müşavir**
- e. Vergi müfettişi**